

Tagjelölt-státus Szerbiának

A politikai pártok többsége fontos lépésként tekint az Európai Bizottság ajánlására

A tagjelöltség jóváhagyását javasolta tegnapi országjelentésében az Európai Bizottság, a Belgrád és Prishtina közötti párbeszéd folytatását, s abból eredő konkrét eredményeket várnak viszont a csatlakozási tárgyalások megkezdése előtt. Az „új” feltétel nem lepte meg különösebben a hazai politikusokat, az eltérés csupán annak interpretációjában mutatkozott meg. Egyes vélemények szerint e feltétel teljesítése már egy új kormány feladata lesz.

A reformok végrehajtásában, a hágai törvényekkel folytatott együttműködésben és a régió országai közötti megbékélés terén elért eredmények miatt javaslom Szerbia számára a tagjelölti státus jóváhagyását, azzal a feltevéssel, hogy Szerbia folytatni fogja a Koszovóval megkezdett párbeszédet, s az eddigi egyezmények alkalmazását – foglalta össze az Európai Bizottság döntésének lényegét **Stefan Füle** uniós bővítési biztos. Az EB a csatlakozási tárgyalások megkezdését arra az időpontra javasolja, amikor Belgrád konkrét eredményeket valósít meg a Prishtinával folytatott megbeszélések során. Füle úgy fogalmazott, ez számít most az egyedüli prioritásként kezelt kérdésnek, amely egyben az igazságügyi reformok és a jogállamiság megvalósításáról és más koppenhágai politikai kritériumok teljesítéséről is szól.

Az EB döntéséről **Mirko Cvetković** miniszterelnöknek **Vincent Degert**, az Európai Unió belgrádi képviselőjének vezetője számolt be. Az ezt követően megtartott sajtótájékoztatón a

Vincen Degert és Mirko Cvetković az uniós országjelentéssel

kormányfő elmondta, meglehetősen elégedett az EB véleményével, melyet a kormány eddigi munkája elismerésének tart. Ezzel még nem érkezett el a munka vége – fogalmazott Cvetković – mégis, igen fontos dátumnak számít a mai, ha figyelembe vesszük, hogy e kormány a nulláról indult el három évvel ezelőtt. A miniszterelnök ígéretet tett arra, hogy az államvezetés továbbra is szorgalmazza az európai integráció ügyét.

Folytatása a 4. oldalon

Tagjelölt-státus Szerbiának

A politikai pártok többsége fontos lépésként tekint az Európai Bizottság ajánlására

Folytatás az I. oldalról

Degert szerint a tegnapi nap fordulópontot jelent az EU és Szerbia közötti kapcsolatokban. Úgy fogalmazott, két jó hírrel is szolgálhatott a miniszterelnöknek: az egyik, hogy az EB a tagjelöltség elnyerésére javasolta Szerbiát, a másik pedig, hogy a csatlakozási tárgyalásokat is megkezdheti az ország, amint teljesíti a Koszovóval megkezdett párbeszéd felújításának előfeltételét. Hangsúlyozta, a tartomány státusára nézve e követelések továbbra is neutrálisnak számítanak, s semmilyen új elemet nem tartalmaznak.

Az EB ajánlása, egyébként, a tagjelölt-státus odaítélési folyamatának a kezdetét jelenti csupán. Ahhoz, hogy Szerbia valóban elnyerje a tagjelöltséget, az EU tagállamainak rábólintására – azaz az Európai Unió Tanácsának egyhangú döntésére van szükség, mely decemberben születet meg. Az elemzők szerint erre a döntésre kihatással lehetnek olyan bilaterális kérdések, amelyek teherként nehezednek Szerbia és bármely EU-tagállam kapcsolataira. Az EurActiv hírportál megjegyzése szerint a jelen pillanatban efféle gondot éppen Magyarország jelenthet, amely nem nézi jó szemmel, hogy a kollektív bűnösség elvének fenntartásával született meg a szerbiai vagyon-visszaszármaztatási és kárpótlási törvény.

JÓL ISMERT KÖVETELÉSEK

Nincsenek újabb feltételek – az pedig magától értetődő, hogy folytatódik a Belgrád és Prishtina közötti párbeszéd – értékelte az országjelentést **Milica Delević**, a kormány európai integrációs irodájának vezetője. Mint mondta, a pozitív vélemény nem jelenti a munka végét, de az EB most megtalálta a megfelelő módját annak, hogy megdicsérje Szerbiát az elmúlt években tett erőfeszítéseiről. Megfelelő megfogalmazásnak tartja, hogy a bizottság nem említi a csatlakozási tárgyalások megkezdésének pontos dátumát, hanem azt a párbeszéd előrehaladottságának fokához köti. Szerinte a tárgyalások megkezdéséhez már nem kérnek újabb reformokat, azokat, s a Koszovóval fennálló kapcsolatok fejlesztését azonban mindenképp folytatni kell. **Božidar Đelić** kormányalelnök úgy értékelte, hogy a jelen pillanatban, amikor Európában válsággal, Észak-Koszovóban pedig konfliktusokkal kell szembe nézni, ez a vélemény számít a lehető legjobb országvéleménynek.

Kiváló hírek számít az EB ajánlása – jelentette

ki **Slavica Đukić-Dejanović**, a köztársasági parlament elnöke. Hozzátette, az országvéleményben szereplő egyéb elemek sem előtte, sem a közvélemény előtt nem számítanak ismeretlennek. Mint mondta, büszke a parlament által elvégzett munkára, hisz az EB elismerte, a képviselőház hatékonyabban dolgozott, mint azt feltételezni lehetett korábban.

mondatba véleményét **Vuk Drašković**, a Szerb Megújulási Mozgalom elnöke. Szerinte nem elképzelhetetlen az sem, hogy decemberben kijelöljék a csatlakozási tárgyalások időpontját is, de erre csak abban az esetben lehet számítani, ha a hatalom változat eddigi „elhibázott és ártalmas Koszovó-politikáján.”

Vincent Degert (középen): A tegnapi nap fordulópontot jelent az EU és Szerbia közötti kapcsolatokban

VÁLASZTÁSOK VAGY FORDULAT

Az országvéleményben foglalt cvárások semmiben sem különböznek az Angela Merkel német kancellár által követelt lépésektől, s a decemberi végleges döntés az utolsó esélye az országnak arra, hogy valódi politikai fordulatot tegyen, ha valóban el szeretné nyerni a tagjelölt-státust – nyilatkozta a képviselőházban **Cedomir Jovanović**, a Liberális Demokrata Párt elnöke. Vagy választások útján kell decemberig kapnunk egy olyan kormányt, mely hajlandó meglépni e fordulatot, vagy ennek a kormánynak kell világosan bizonyítania, hogy hajlandó változtatni a Koszovóval szembeni politikáján – tette hozzá.

Most minden rajtunk múlik – sürítette egy

VERESÉG, ZSAROLÁS

Aleksandar Vučić, a Szerb Haladó Párt elnökhelyettese kijelentette, az ország legégetőbb gondjait nem fogja megoldani az uniós tagjelölt-státus, azokat csak egy új, reformokat véghezvivő hatalom lenne képes rendezni. A kormány alkalmatlanságával magyarázta, miért nem fogják Szerbia számára kijelölni a csatlakozási tárgyalások megkezdésének időpontját is. Az ország számára, Vučić szerint, a legfontosabb a beruházási légkör megváltoztatása és a közbeszerzési törvény módosítása lenne, mellyel akár egymilliárd dollárt

is meg lehetne takarítani. Le kell építeni még a politikai privilégiumok és a hatalomhoz közel álló magánások közötti kapcsolatok rendszerét is – tette hozzá az SZHP elnökhelyettese. **Tomislav Nikolić** pártelnök ugyanakkor rendkívül jelentősnek nevezte az EB ajánlást, s kifejtette, pártja készen áll a mély reformok végrehajtására.

A Szerb Radikális Párt és a Szerbiai Demokrata Párt is a hatalom vereségéért, s újabb zsarolásként ítélte meg az Európai Bizottság ajánlást, melynek célja Koszovó függetlenségének elismertése az európai csatlakozási folyamat folytatásáért cserébe.

A Franco Frattini olasz külügyminiszterrel folytatott megbeszélést követően **Vuk Jeremić** külügyi tárcavezető röviden annyit közölt a témával kapcsolatban, hogy Szerbia nem fog változtatni Koszovóval kapcsolatos politikáján az Európai Bizottság országjelentésének hatására sem.

ELÉGEDETT PESSZIMIZMUS

Hivatalosan, most először jelenik meg Koszovó előfeltételként Szerbia európai útján, noha korábban is tudni lehetett: a hágai kérdés rendezését követően a koszovói kérdés kerül majd sorra – jelentette ki tegnap **Predrag Simić**, a Belgrádi Egyetem Politikai Tudományok Karának professzora. Szerinte az országnak elégedettnek kell lennie az EB által javasoltakkal, ami pedig a koszovói probléma rendezését illeti, nincs okunk sok optimizmusra. Simić elmondta, Szerbia a választások előtti időszakban van, ami miatt kevés esély maradt arra, hogy rendezzék a koszovói gondokat, még ha csak májusban is kerülne sor a választásokra. Úgy gondolom, hogy az efféle kérdések megoldása a következő kormány feladata lesz – búzta alá.

Vladimir Gligorov közgazdász, a Bécsi Nemzetközi Gazdasági Tanulmányok Intézetének munkatársa úgy értékelte, az Európai Unió Tanácsának december eleji döntése mindenekelőtt a szerbiai politikumnak az EB-jelentéssel kapcsolatos mostani reakciójától függ majd. Amennyiben ez a reakció pozitív lesz, várható, hogy a tanács is egyszerűen jóváhagyja majd az EB javaslatát – állítja Gligorov.

■ VIRÁG Árpád